

Møte den 24. mars

Kveldens foredrag var ved Helen Todal Liestøl, med tittelen: "Med "FRAM ekspedisjonen" på ski over Grønlandsisen"

Turen varte i perioden 1 - 26 mai 2014, med påmelding ca. 1 år i forvegen. Dette for at deltagerne skulle få rimelig tid til å forberede seg, etter opplegg og råd av arrangøren, bl. annet den nødvendige fysiske trening. Det var 10 deltagere+ 2 turledere med på turen.

Det var samlinger og trening flere ganger i løpet av dette året.

Turen starter i Kangerlusuaq /Søndre Strømfjord på dansk.

Dvs: Turen går fra vest mot øst. Om grunnen til dette sier arrangøren:

"Klimaet ved startpunktet på vestsiden er mer stabilt og er preget av innlandsklima ettersom det ligger 170 km inn i landet. Dette betyr at det er mindre nedbør og generelt tørrere, noe som gjør at det er mer forutsigbart å planlegge starttidspunktet."

Helen viste bilder og tok oss med på turen over isen, med opplevelser og hendelser under veis, med pakking av mat, utstyr og pulker, strevsomme og noen "tunge" dager, men de flotte dagene med gode minner overskygger disse. Videre om dagene, inndelt i økter, hvor de gikk i 40 min med 10-15 min pause. Vanlig to lengre pauser i løpet av dagen.

Til rett tid var de fremme i Isortoq, som 5 km fra brekanten, og har 200 innbyggere i sesongen. Herfra måtte de bruke både båt og helikopter for å nå flyplass.

På spørsmål om hensikten, svarte Helen:

Det handler om å få ut fingern. Det er det det handler om.

Det handler om å våge, det handler om å satse.

Det handler om å tro på seg selv.

Det handler om å ikke ta problemene på forskudd- og

likevel være forberedt på dem når de dukker opp.

Det handler om vanvittig grundig planlegging. Det handler om å holde ryggen rett når alt går i mot.

Det handler om samarbeid Det handter om å inspirere og det handler om toleranse.

Det handler om å være stålsatt og ydmyk på samme tid. Det handler om utholdenhet. Det handler om å gripe tida.

Takk til Helen for turen.

Hjemmesiden til FRAM- ekspedisjonen, for de som vil lese mer, får du Ved å klikke på denne linken:

<http://www.framepeditions.no/gronland/om-gronlandsturen/>

Ref: BjH

Møte den 17. mars

Det var Asbjørn Haverstad som hadde innlegget denne kvelden. Tittelen på foredragervar: Mitt 3- ego foredrag.

Asbjørn ga oss et godt og grundig, og delvis svært personlig innblikk i sitt liv.

Start med sitt opphav, og foreldrene, med farens byggmesterfirma, og noen av de prosjekter son firmaet gjennomførte.

Han var ca. 4 år når tyskerne inntok Vålebrua i apr. 1940, og hvordan krigen preget hans oppvekst.- Vi hørte omgleder og minner fra mai-dagene i 1945 når landet på nytt ble fritt.

Hans fritidsinteresser var mange, og hans yrkesvalg som lærer kom etter et lærervikariat som fenget.

Han har hatt stor interesse for og innehatt funksjoner i styre og stell, både frivillige organisasjoner og offentlige verv, med musikk og idrettslag som muligens favorittene.

Han har reist en del de siste årene, med mange interessante opplevelser i mange land.

Takk for et fint EGO- fordrag.

Ref: BjH

Møte den 10. mars

Presidentens møte

Vår neste president, Per Kristiansen, ga en kort orientering fra PETS- samlingen.

Videre ga nåværende president en kort orientering fra KK- samlingen på Furnes (klubbkompetanse), hvor han, sekretær og klubbens datansv. var til stede.

At Rotary International's annual Assembly in San Diego, California, President-elect K. R. Ravindran urged the gathered District Governors-elect to "Be a Gift to the World."

"Be a gift to the world" er valgspåket for neste rotaryår, og Ravindrans tale fra San Diego ble vist, -en svært god tale med tankevekkende innhold.

Du kan se og høre talen ved å klikke på linken :

<https://vimeo.com/117317680>

Møte den 03. mars

Programmet denne kvelden hadde som tema: "Komm.tekn. anlegg i Ringebu på tidlig -70 tall".

Det var tidligere tekn. sjef i Ringebu, Bjørn Haugen, som hadde innlegget, og han gikk gjennom både vannforsyning- og avløpsystemene i både Ringebu og Fåvang, deres tekniske tilstand, hygieniske kvaliteter og organiseringen av drifta.

Vannverkene var organisert og eid av andelslag, med et styre. Kvaliteten på vannet, spesielt i Ringebu, hvor vannet ble hentet fra Våla elv, var til tider så dårlig at det egentlig ikke var egnet som drikkevann. På Fåvang var det grunnvann, og situasjonen var brukbar her.

Kloakken, etter å ha passert septiktanker (slamavskiller) gikk rett i Lågen.

Driftsituasjonen ble gjennomgått.

Gjennom -70 åra hvor det skjedde enormt mye, med overgang til grunnvann, sentralt godkjente vannverk, kommunalt eierskap og drift, og utbygging av kloakkrensaneanlegg, med fornying av kloakknett. (Mjøsaksjonen)

Interessant med et tilbakeblikk, og tenke over alt som har skjedd og er endret i løpet av vår egen korte fortid!

Møte den 24. feb

Nils Todal hadde kveldens foredrag, hvor vi fikk kunnskap om gullgraving i Klondike. Det var Nils sin bestefar, (yngst i en søskenflokk på 7) som sammen med en av sine søstre emigrerte til Seattle i 1892, og i sitt virke som fangstmann, fikk kunnskap om gullgravingen som foregikk i Canada, nærmere bestemt Klondike.

Sammen med 3 kamerater (fra Lom) kastet de seg ut i eventyret, drog med båt nordover langs kysten til Skagway, og herfra inn i landet til feltene i Klondike (Dawson), ei reise svært strevsom og som tok 6 mnd.

Bestefaren dokumenterte turen og arbeidene på gullgravingsfeltet skriftelig, noe Nils hadde tilgjengelig, og han leste og viste bilder fra tiden på feltene.

Dette gav et godt innblikk i gullgraverlivet, som først og fremst var preget av hardt arbeide. (gullet fantes på 50 fots dybde)

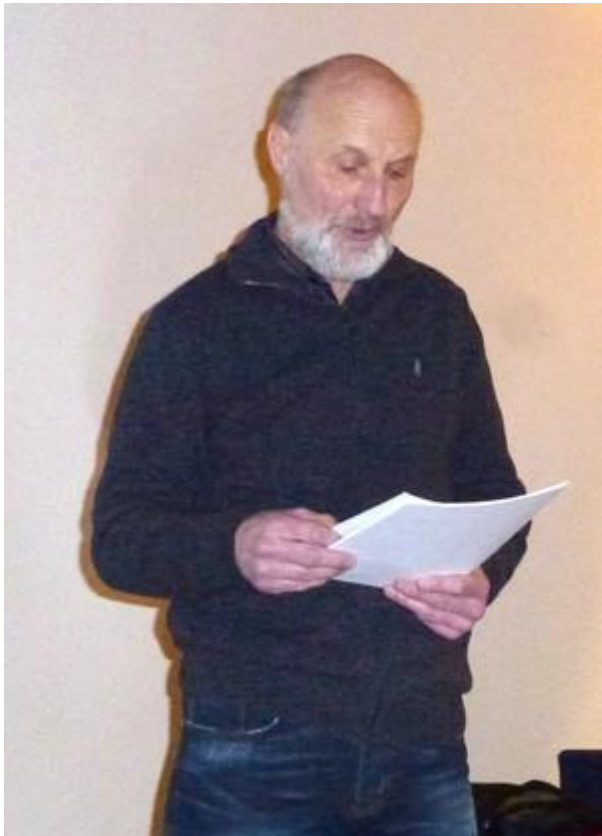
Det harde livet, skjebner på både de som lykkes og de som ikke lykkes og de som døde var beskrevet.

Bestefaren fant nok bra med gull, uten at noen sum kom frem, men han forlot feltene allerede i 1900, og drog til bake til Seattle. Etter hvert reise de også tilbake til Norge, hvor faren til Nils ble født i 1910.

Artig å få et lite innblikk i gullrushet, som startet for fullt i 1898, fra en som har nedtegnet sine opplevelse.

Ref: BjH

Møte den 17. feb

Per Morset, Midt-Gudbrandsdal

Næringsforening, var i klubben med foredraget "Korleis endrar ny E6 Gudbrandsdalen "

Morset begynte med litt histore, dvs. den over 40 årige historien hvor ny E6 i dalen har vært inne - og ute av Norsk Vegplan. Se film om denne historien:

<https://www.youtube.com/watch?v=leEqE7223W0>

Ordføreraksjonen, med sterkt fokus på trafikksikkerheten, fikk omsider realisme inn i planene og fremdriften.

Morset ga videre en vurdering av hvordan de gamle sentra blir påvirket, både positive og negative effekter, og forskjellen på hvordan sentra i Midtdalen påvirkes, hvor for eksempel begge sentra i Sør-Fron blir helt fraskilt nye E6.

Videre mulighetene for utvikling av sentrum langs nåværende veg som miljøgater, som kan innlemmes i eksisterende sentra, med stort albuerom for utvikling og løsninger.

Han orienterte til slutt om Næringsforeningens prosjekt,- "Gudbrandsdalsvegen" (gml. E6), med hensikt å gjøre den interessant, med f.eks. lokal mat, kultur og kulturminner, innfalsporten til fjellområdene mm. , alt for å få turister til å velge denne på enkelte strekninger, og derved "kjøre saktere".

Interessant er det også, at Jernbaneverket" er pådriver for sentrumsutvikling i f.eks. Ringeby.

Vi håper prosjektet lykkes, og at denne vil gi virkninger allerede fra åpningen av nye E6.

Ref: BjH

Møte den 10. feb

Kveldens foredrag hadde overskriften: ”Ringeby sentrum etter ny E6”, og det var Gunhild Haugum, arealplanlegger i Ringeby kommune, som orienterte.

Hun viste bilder og kart som et historisk tilbakeblikk av sentrum, med;

*Jernbanen i 1896

*Reguleringsplanen over Vålebrua fra 1898

*Bedrifter og trafikk frem til 1950 åra, hvor RV 50 ble flyttet til nåværende trase.

*Tollmoen boligområde etablert i det vesentligste etter krigen

*Reguleringsplanen og dens kvartalstruktur er stort sett fulgt opp gjennom årene.

*Jernbanen og E6 ligger som barrierer og deler området, E6 har en ÅDT på ca. 7000 kjøretøyer.

*Korridoren for ny E6 vedtatt i 2013. Reguleringsarb. pågår

*Opptreksarm fra denne inn mot sentrum utredes

*Planovergangen med Jernbanen, og alternative adkomster til Tollmoen.

*Viktigheten av å ivareta kvadraturen og bygningsmassen, gode uterom og møteplasser, og alle muligheter

  som kan åpne seg med nåv. E6 som miljøgate og dermed fjerne denne som en barriere.

*Jernbanen som en sterk deltager i "stasjonsbyprosjektet" (utvikle dette området)

Det blir interessant å følge utviklingen fremover!

Ref: BjH

Møte den 03. feb

Presidentens møte.

Div orienteringer. Torveig orienterte fra samling på Dombås for Ass. Guvernører.

Gunnar Sundkvist "kom ikke i mål" på siste møte i sitt foredrag om Finnmark: "Folket og grensene"

Han fortsatte nå, med fokus på grensene og når disse ble satt, Sverige som "fallende" stormakt,

Petsamo korridoren, hvor Finland hadde adgang til havet i nord (nå russisk),

Bygging og forholdene på internatskolene, som var et viktig innslag i "fornorskningen", og skolene som det etter hvert ble flere av. (Gunnar gikk på slik skole fra han var 7 år.)

Jeg viser til forrige møte, og linken til Gunnars foredrag på slutten av referatet fra 27. jan

Ref: BjH

Møte den 27. jan

Gunnar Sundkvist hadde programmet denne kvelden, med tittelen: ” Folket og Grensene”.

Dette ble en leksjon om Finmark og Pasvik, hvor Gunnar har vokst opp.

Det var mange konkrete , historiske betraktninger, med mye fakta, som så ut til å fenge forsamlingen.

Vi fikk med dette både glemte og nye kunnskaper om tilflytting, bosetning, og et område som både Norge/Danmark, Finland, Russland og Sverige ville ha sin innflytelse over.

Alle de interessante fakta som Gunnar ”krydret” og fortalte om, velger jeg å konkret gjengi som en PDF- fil av Gunnars forberedte foredrag.

[Les det punktvis oppsettet ved å klikke på denne linken...](#)

Ref: BjH

Møte den 20. jan

Kveldens møte var lagt til Vegvesenets kontorrigg i Åmillom, hvor Statens Vegvesen orienterte om statusen for prosjektet, E6 Biri- Sjoa. Utbyggingsfasen ble gjennomgått av Ass. Prosjektleder: Lars Kr. Dahl, mens planprosessen ble gjennomgått av Planprosessleder Tomas Moen. Det var naturlig nok sterkningen Frya- Sjoa som i det alt vesentlige ble berørt av Dahl, mens strekningen Krekke- Frya ble gjennomgått av Moen.

Ny E6 Ringebu- Otta har et prosjektforløp på over 40 år! (Norgesrekord?)

Når det endelig ble "alvor" i planene, hadde nok dette sin årsak i ulykkesstatistikken, miljøet og fremkommeligheten (tungtransport 1100 kjøretøy pr. døgn)

Utbyggingsetappe 1, Frya-Sjoa, delt i 2 entrepriser. Ferdigstilles høst 2016.

Utbyggingsetappe 2, Sjoa- Otta, og Frya- Gunstadmoen. (Den siste skulle egentlig omfatte hele strekningen Frya- Elstad, men ble delt etter kampanjer og vedtak i Ringebu)

Dahl ga oss en god og ryddig gjennomgang av pågående utbygging, og jeg tar med noen faktaopplysninger:

Prosjektet Frya- Sjoa er en "stor bedrift" med en omsetning i 2014 på ca. 1240 mill. kroner.

75 personer i organisasjonen,- 650 entreprenøransatte, - 200 maskiner, - 33 km nye veg, - 8 km tunnel, - 60 konstruksjoner, - mange tiltak på avlastende veg,- flomsikker veg.

HMS arbeidet på prosjektet, reiseopplevelser, arkeologiske utgravinger, og andre utfordringer på anlegget ble berørt.

Moen orienterte så om planarbeidet, først om reguleringsplanen Gunstadmoen - Frya (midt på Fryasletta) som ligger ute til off. ettersyn.

Videre om nytt planprogram for Elstad- Tollmoen, som også er ute på høring. Innbefatter også opptrekk til sentrum fra Tollmoen.

Hva som skjer etter at planprogrammet er vedtatt (kommunestyret), og som munner ut i en vedtatt reguleringsplan, forhåpentlig vis i løpet av 1. halvår 2016

Til slutt om kommunedelplan Fåvang Krk.- Elstad, med flomsikker veg ved Fåvang og utfordringer gjennom Kleivberg;

En stor takk til Vegvesenet som gir oss slike orienteringer.

Ref: BjH

Møte den 13. jan

Jon Toverud hadde kveldens program, hvor han fortalte og viste bilder fra et 4 ukers opphold på Sicilia, sammen med Jette.

Han har tidligere vært på språkkurs i Italia et par ganger, og denne gangen var det også innlagt et 14 dagers kurs.

Stedet hvor mesteparten av tiden ble avlagt, var i Taormina. Dette er en "turistby" som ligger 2-300 m over havet, med fjell rett ned i havet. Byen liggende innimellom fjel og daler, og sjøl om fjellene ikke er veldig høye, er det et særpreget og spektakulært landskap. Etna, Europas eneste aktive vulkan, kan sees ikke veldig langt vekk. (Denne ble besøkt i løpet av oppholdet, - 3300 m høg.)

Når Jon holder slike foredrag etter en reise, setter han seg godt inn i historien på stedet, og vi får med det en god kunnskap om området.

Denne gang bl. a.:

-Sicilia ca. 5 mill innbyggere,-

-tur til sydspissen av øya, - med bygninger og opplevelser under veis

-beliggenheten i middelhavet, med påvirkning av mange kulturer opp gjennom tidene, grekerne ca. 700 år f. Kr. , - romerne 200 år f. Kr. - bysantinerne, araberne, spanjolene og Garibaldi.

En interessant reise også for oss som bare hørte på!!

Ref: BJH

Møte den 6. jan

Vårt faste møtelokale var opptatt denne kvelden p.g.a utleiers egen virksomhet i lokalene. Møtet var derfor lagt til et av Sør- Fron kommunes møtelokaler, hvor rådmann Jan Reinert Rasmussen (Janke) ga oss et oppdatert innblikk i Sør- Frons kommunes aktuelle saker og situasjon.

Etter at han hadde presentert seg selv som den lengstsittende rådmann i dalen, (begynte i 1990), og hva han hadde gjort før ansettelse i SF kommune, fikk vi bl. a. en orientering om:

-De store byggeprosjekt som har blitt gjennomført og de som står for tur. (bl.a. Kulturhus/
svømmehall, Sørheim, som pågår)

-økonomien, med utfordringer og de strategier som er lagt

-kommunestrukturen fremover

-planlegging

-rasområder og evt. sikring

-nye beredskapsoppgaver i..m. tunneller på nye E6

-ny vennskapskommune på Island

-mm

Litt kort tid for spørsmål, og kanskje vil møtet få en fortsettelse senere.

Takk til Rådmann og SF kommune

Ref: BjH